

**(JAZYKOVÉ) TIPY PRE TEBA – FALOŠNÍ PRIATELIA
BAGÁŽ, LETÁK, POŤAH
(pracovný list)**

Nahrávka

Vypočuj si rozhovor Sáry s Illiom.

[FALOŠNÍ PRIATELIA – SLOVENČINA V POHODE](#)

Prepis

Joachim:

Ahojte! Cestovanie je neodmysliteľnou súčasťou života študentov. Aj Illia sa chystá na dlhšiu cestu. V tomto diele nám prezradí, kam ide, akými dopravnými prostriedkami chce cestovať a čo si berie so sebou. Použije pritom ale niekoľko zradných slov, ktoré musí Sára najprv rozšifrovať. Tak poďme na to!

1. BAGÁŽ

Sára: Ahoj, Illia! Dnes je krásne, nemáš chuť ísť von?

Illia: Ahoj, Sára, rád by som išiel, ale nestíham. Musím si zbalit' bagáž. Zajtra odchádzam.

Sára: Bagáž? Akože myslíš batožinu?

Illia: Asi áno, proste osobné veci, hygienické potreby, nejaké knihy, notebook a podobne.

Sára: Jasné, slovo bagáž by ti už asi nikto nerozumel, myslíš batožinu, kufor.

Illia: Presne tak, mám veľa vecí a môj kufor je strašne malý.

Joachim:

Illia sa balí na cestu. Použil pritom slovo *bagáž*, ktoré mu pripomína výraz z ukrajinyčiny – *багаж* [bahaž]. Ukrajinské slovo *bahaž* označuje batožinu, kufre, batohy a skrátka všetko, do čoho si môžeme zbalit' veci. V slovenčine existuje slovo *bagáž* aj vo význame batožina, ale dnes sa používa len veľmi zriedka, mladá generácia tento význam hádam už ani nepozná. Tento výraz, pochádzajúci z francúzštiny, sa častejšie používa v pejoratívnom zmysle, na nie úplne pekné označenie skupiny ľudí s hlučným a nepríjemným správaním, názormi, z nižšej sociálnej vrstvy, alkoholikov a pod. V slovenčine má toto slovo ženský rod, ako vlastne všetky slová zakončené na *-áž*, napríklad *garáž*, *blamáž* či *špionáž*.

2. LETÁK

Sára: A kam vlastne cestuješ?

Ilia: Idem na dva týždne do Berlína. Našiel som lacnú letenku z Bratislavy.

Sára: Wow, to znie skvele!

Ilia: Áno, teším sa na Nemecko. Ale ešte nikdy som necestoval letákom, takže mám trochu obavy.

Sára: Letákom? Tak to ani ja. (smiech) Ale lietadlom som už išla niekoľkokrát.

Joachim:

Ilia sa bojí, pretože ho čaká jeho prvá cesta lietadlom. Slovo *leták* sa podobá na ukrajinský výraz *літак* [litak] s významom „lietadlo“. Má síce so slovom *lietať*, *letenka* či *lietadlo* spoločný základ, označuje však kus reklamného papiera, ktorý niečo propaguje alebo o niečom informuje. Pred voľbami sú obyčajne naše poštové schránky zaplavené *predvolebnými letákmi*, ale určite ste v ruke držali už aj *letáky* s obrázkami hamburgerov z McDonaldu či pizze z neďalekej pizzerie.

3. POŤAH

Sára: A aké máš plány v Berlíne?

Ilia: V prvom rade sa musím dostať z letiska do centra mesta. Dúfam, že tam jazdia nejaké poťahy a nebudú drahé.

Sára: Pokiaľ viem, poťahy väčšinou nejazdia, pevne sedia na svojom mieste. Ale ak sa chceš do centra dostať vlakom, tak to asi v Berlíne nebude problém.

Ilia: Takže poťah nie je dopravný prostriedok?

Sára: Nie (smiech). Poťah je látka, ktorá je potiahnutá napríklad na gauči alebo na kresle, asi aby ho chránila.

Joachim:

V ukrajínčine slovo *поťah* [poťah] označuje dopravný prostriedok premiestňujúci sa po koľajniciach, čiže po slovensky *vlak*. Slovo *vlak* pochádza zo slovesa *vliecť*. Vlak je to, čo *vlečie* nejaký náklad. Ale pokojne by sme mohli povedať, že vlak je to, čo *ťahá* náklad, a v takom prípade by mal výraz *poťah* jasnú motiváciu. V slovenčine sa však slovo *poťah* ustálilo na označenie textilnej látky na nábytku, najčastejšie na kresle či sedadle.

Sára: Tak šťastnú cestu lietadlom, Ilia. A pozor na batožinu, nech ti ju vo vlaku nikto neukradne.

Ilia: Ďakujem, budem dávať pozor.

Otestuj sa

Ako si porozumel/a tomuto dielu podcastu? Doplň do nasledujúcich viet správne slovo:

1. Musím si zbalit' _____ na zajtrajšiu cestu.
 - a) bagáž
 - b) batožinu
2. Pri stanici sa stretáva kadejaká _____ a vykrikuje na okoloidúcich.
 - a) bagáž
 - b) batožina
3. O možnosti stáže v Amerike som sa dozvedela z informačného _____ .
 - a) letáka
 - b) lietadla
4. _____ z Košíc lietajú najčastejšie do Londýna.
 - a) Letáky
 - b) Lietadlá
5. Cesta _____ z Prešova do Košíc trvá menej ako 30 minút.
 - a) poťahom
 - b) vlakom
6. Na sedadlách autobusov spoločnosti Flixbus sú kožené _____ .
 - a) poťahy
 - b) vlaky

Kľúč

1b, 2a, 3a, 4b, 5b, 6a

Slovníček

Slovenské slovo	Ukrajinský preklad
bagáž	<i>пóтолоч</i> [potoloč] <i>сволóта</i> [svolota]
batožina	<i>багаж</i> [bahaž]
leták	<i>листі́вка</i> [lystivka] <i>флаєр</i> [flajer]
lietadlo	<i>літа́к</i> [litak]
poťah	<i>чохóл</i> [čochol]
vlak	<i>пóтяг</i> [poťah]